

концепцію соціального партнерства для періоду стабілізації і економічного зростання, що почалися останніми роками.

Таким чином, в найближчій перспективі всім сторонам соціально-трудова відносин в Україні належить зайняти свою нішу в справі регулювання національного ринку праці з метою його соціалізації: основним завданням профспілок має стати реальне покращання умов продажу трудових послуг найманими працівниками; підприємці повинні усвідомити як реальний факт залежність успішності свого бізнесу від соціального становища в країні та на підприємстві, отже враховувати й інші, крім збагачення, цілі підприємницької діяльності й людського життя загалом; держава повинна створити механізм заохочення (передусім економічного) сторін до вирішення соціально-трудова проблем методами соціального партнерства.

Список використаних джерел:

1. Жуков В., Скуратівський В. Соціальне партнерство в Україні: Навч. посіб. – К.: Вид-во УАДУ, 2001. – 200 с.
2. Кодекс законів про працю України // Кодекси України: У 2 т. К.: Ін Юре, 1997. – Т. 1. – С. 149-224.
3. Конвенції та рекомендації, ухвалені Міжнародною організацією праці / Міжнародне бюро праці. – Женева, 1999. – Т. 1,2. – 1560 с.

Тиха О.І.

аспірант,

*Львівський національний університет
імені Івана Франка*

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СФЕРИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ: ДОСВІД УКРАЇНИ ТА КАЗАХСТАНУ

Соціальний захист населення – важлива ланка соціальної сфери, що характеризує рівень життя громадян, їх фінансове забезпечення шляхом ефективного провадження соціальної політики країни за допомогою державного регулювання через впровадження різноманітних моделей та механізмів, їх взаємодій та заходів, котрі спрямовані на зміцнення соціальної та фінансової безпеки країни.

У Конституції України зазначено, що громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення громадян у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, по старості та в інших випадках. Це право гарантується загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням, яке здійснюється за рахунок страхових внесків громадян, підприємств, установ і організацій, бюджетних та інших джерел соціального забезпечення, а також створенням мережі державних, комунальних

(муніципальних), приватних закладів для догляду за непрацездатними громадянами [1].

М. Руженський стверджує, що «соціальний захист – це суспільна діяльність, яка прямо або опосередковано та за допомогою різноманітних форм, засобів, методів, дій сприяє продуктивній зайнятості, забезпеченню суспільством і державою умов для відтворення людських ресурсів, людського капіталу» [2, с. 23].

Казахські науковці Н. Саїтова та М. Мекебаєва вважають, що «...основним принципом здійснення політики соціального захисту є державне регулювання, більш того, держава на етапі реформ залишається основним джерелом фінансування системи соціального захисту» [3, с. 152].

Вивчення та аналіз сфери соціального захисту населення в процесі трансформації економіки найбільш актуальним є в постсоціалістичних країнах, адже запровадження нових інструментів певного механізму соціального захисту населення є найбільш прийнятні для порівняння з Україною.

До прикладу, варто розглянути досвід республіки Казахстан у сфері державного регулювання соціального захисту населення. Так, соціальна політика та її вдосконалення є одним з основних пріоритетів національних стратегій країни. Нові принципи провадження соціального захисту населення відображені в стратегії «Казахстан-2050»: посилення допомоги адресного характеру, сприяння розвитку людського потенціалу, модернізація політики зайнятості та праці.

Існують різні погляди на ефективність такого інструменту механізму соціального захисту як адресна допомога, та тенденція щодо його запровадження у багатьох країнах – досить висока. Тому варто розглянути та проаналізувати запровадження такого інструменту в Казахстані детальніше. Позитивною стороною дії адресності соціальних виплат є справедливий спосіб відбору розподілу виплат, адже надається допомога лише тим, кому це потрібно. Та недоопрацьованою стороною дії такого інструменту механізму соціального захисту населення на практиці є помилковість процесу відбору кола отримувачів, як наслідок, бідні люди залишаються бідними, без отримання належної їм допомоги. Адресна соціальна допомога поділяється на безумовну та обумовлену грошову допомогу. Безумовна грошова допомога виплачується малозабезпеченим сім'ям, котрі не мають змоги брати участь у заходах, що сприятимуть їх зайнятості. Обумовлена – видається тим громадянам, які малозабезпечені, але є працездатними та беруть участь у заходах, що сприяють зайнятості. Через це між соціальними службами та отримувачами укладається соціальний контракт на 6 місяців з можливістю його продовження ще до 6 місяців. Завдяки новому підходу до виплати адресної допомоги, республіці Казахстан вдалось значно збільшити середньомісячний розмір виплат, знизити рівень безробіття та бідності. Спостерігається позитивна динаміка показників, що характеризують стан соціального захисту населення в Казахстані, через впровадження нових

інструментів механізму державного регулювання соціального захисту населення.

В Україні вже застосовують деякі види адресних допомог, та на даний момент цього недостатньо. Зростання безробіття, бідності населення, зниження людського потенціалу свідчать про недопрацювання з боку держави у сфері державного управління та регулювання соціального захисту населення.

Отже, існує потреба у впровадженні цілком нового підходу та застосуванні ефективного механізму державного регулювання соціального захисту. Такий досвід Україні варто перейняти у республіки Казахстан, щоб розширити можливості забезпечення населення якісним рівнем життя, підвищити рівень економічного зростання та зміцнити економічну безпеку держави.

Список використаних джерел:

1. Конституція України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Руженський М.М. Соціальний захист населення в умовах формування ринкової моделі економіки України: монографія. – К.: ППК ДСЗУ, 2013. – 318 с.
3. Саїтова Н.А., Мекебаєва М.А. Социальная политика как инструмент обеспечения стабильности в Казахстане // Вестник КазНУ. Серия философия. Серия культурология. Серия политология. № 1 (50), 2015. С. 150-157.